

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

**GRATIAS
AGIT
MMXVI**

GRATIAS AGIT MMXVI

CENA MINISTRA
ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

SEZNAM LAUREÁTŮ
LIST OF LAUREATES

ALEŠ BÁRTA

KEŇA/KENYA

JIŘÍ A OTTO BUBENÍČKOVI

ČESKÁ REPUBLIKA, NĚMECKO/CZECH REPUBLIC, GERMANY

CARLO CAPALBO

ITÁLIE/ITALY

VĚRA ČÁSLAVSKÁ

ČESKÁ REPUBLIKA/CZECH REPUBLIC

ANNA DE ALMEIDOVÁ

PORTUGALSKO/PORTUGAL

AVRAHAM HARSHALOM

IZRAEL/ISRAEL

ANCA IRINA IONESCU

RUMUNSKO/ROMANIA

MILAN KROUPA

KANADA/CANADA

VLADIMÍR MICHAL

SLOVENSKO/SLOVAKIA

JANA RODRÍGUEZOVÁ

KUBA/CUBA

PETR ŘEHOŘ

FINSKO/FINLAND

PETR SÍS

USA

HANUŠ JIŘÍ STEIN

CHILE

SUREN TSATSRAL A PUREVJAV TSENGUUN

MONGOLSKO/MONGOLIA

ALEŠ
BÁRTA

ZDRAVOTNÍK
/ HEALTH PROFESSIONAL

KEŇA
/ KENYA

Aleš Bárta je zdravotník, který v roce 2006 zřídil a od té doby úspěšně vede zdravotnické středisko v Itibu v provincii Nyamira na západě Keni. Středisko se nachází v málo rozvinuté zemědělské oblasti s vysokým výskytem malárie, HIV/AIDS, hepatitidy, pneumonie, parazitárních chorob, cholery, tyfu a různých alergií. Spádová oblast střediska činí přibližně 200.000 obyvatel, kteří by jinak museli cestovat do více než padesát kilometrů vzdáleného oblastního centra.

Tamní původní zchátralé zdravotnické zařízení s pomocí humanitární organizace ADRA ČR, dobrovolníků a řady dárců Aleš Bárta postupně zrekonstruoval, výrazně rozšířil a zmodernizoval. Z rozpadající se a nevybavené ambulance se tak stala v podstatě plně funkční malá nemocnice o několika pavilonech, zahrnujících lékařskou a zubní ordinaci, diagnostickou laboratoř, operační sál, jednotku intenzivní péče, lůžkové části pro dospělé a děti, porodnické oddělení a konzultační oddělení pro pacienty s HIV. Středisko je též vybaveno terénním sanitním vozem, který je kromě převozu pacientů využíván rovněž mobilním zdravotnickým týmem. Zatímco v začátcích projektu před 9 lety v Itibu ošetřovali zhruba 500 pacientů ročně, nyní za stejné období vyhledá pomoc v „české“ nemocnici na 9 tisíc místních obyvatel. Zdravotnický tým v čele s Alešem Bárta, který několikrát do roka v měsíčních turnusech posilují lékaři a medici z České republiky, si postupně u tamějších venkovanů (dosud spoléhajících hlavně na šamany) vybudoval takovou důvěru, že jeho práce již výrazně ovlivnila např. statistiky novorozenecké úmrtnosti, kterou se podařilo snížit téměř o 50%. Důvěra místních lidí rovněž umožnila rozvíjet další součást projektu, kterou je výuka a prevence. A to počínaje vzděláváním obyvatel v oblasti předcházení infekčním a parazitárním chorobám, přes preventivní stomatologické prohlídky školních dětí, až po vzdělávání zdravotnického personálu. Nemálo významná je i zpětná vazba projektu. Lékaři a medici, kteří se na vlastní náklady pobytů v Itibu účastní, mají možnost získat zkušenosti s tropickými a v ČR jinak neobvyklými chorobami a zraněními.

V neposlední řadě je pak v africkém kontextu mimořádným úspěchem tohoto projektu jeho udržitelnost. V době nepřítomnosti Aleše Bárty a českých lékařů zajišťuje chod střediska místní personál. Přestože se na vybudování renomé nemocnice v Itibu podílela celá řada českých lékařů, mediků a místního zdravotnického i pomocného personálu, úspěch projektu je pro všechny spojen především s jediným člověkem: zdravotníkem, manažerem, mužem s nekonečnou trpělivostí i láskou k Africe, panem Alešem Bárta.

V roce 2014 o Aleši Bártovi a nemocnici v Itibu natočila Olga Špátová v produkci HBO Europe vysoce hodnocený a sledovaný celovečerní dokument. Jméno Aleše Bárty tak proniklo daleko za hranice jedné keňské provincie či jeho rodných Pardubic.

Aleš Bárta, a health professional, set up a medical centre in Itibo, Nyamira County, in the west of Kenya in 2006 and has successfully managed it ever since. The centre is located in an underdeveloped rural area with a high incidence of malaria, HIV/AIDS, hepatitis, pneumonia, parasitic diseases, cholera, typhoid fever and various allergies. The centre's catchment area covers approximately 200,000 inhabitants, who would otherwise have to travel more than 50 kilometres to the regional centre.

With aid from the humanitarian organisation ADRA ČR and the assistance of volunteers and a number of donors, Aleš Bárta has gradually renovated, significantly expanded and modernised the original dilapidated medical facilities that were here. What was once a crumbling, ill-equipped clinic has been transformed into an essentially fully operational small hospital with several pavilions, including a doctor's surgery, a dental surgery, a diagnostic lab, an operating theatre, an intensive care unit, inpatient facilities for adults and children, a maternity ward and a consulting department for patients with HIV. The centre also has an off-road ambulance, which is used to transfer patients and to move the mobile medical team around. When the project was just taking off nine years ago, the staff in Itibo would treat about 500 patients a year. Now some 9,000 local residents seek the Czech hospital's help every year. The medical team headed by Aleš Bárta, which benefits from month-long stays by doctors and medics from the Czech Republic several times a year, has earned the trust of local villagers (who still rely mainly on shamans) over time to the extent that its work has significantly influenced areas such as infant mortality, which it has managed to almost halve. The locals' trust has also paved the way for the development of another part of the project – awareness and prevention. This includes educating the population on the prevention of infectious and parasitic diseases, the importance of preventive dental check-ups for schoolchildren, and the training of medical personnel. Project feedback is just as important. Doctors and medics who come to stay in Itibo (at their own expense) have the opportunity to gain experience of tropical and other illnesses and injuries seldom seen in the Czech Republic.

Ultimately, one of the extraordinary achievements of this project from an African perspective is the fact that it is sustainable. When Aleš Bárta and the Czech doctors are away, the centre is in the hands of local staff. Although the establishment of the renowned hospital in Itibo is the work of no end of Czech doctors, medics and local medical and support staff, the project's success is associated primarily with one person: the health professional and manager, a man of infinite patience and with a love for Africa, Aleš Bárta.

In 2014, Olga Špátová filmed a feature-length HBO Europe documentary about Aleš Bárta and the Itibo hospital, which was well received and racked up high viewing figures. As a result, the name of Aleš Bárta has extended far beyond one Kenyan county and his hometown of Pardubice.

JIŘÍ A OTTO BUBENÍČKOVI

BALETNÍ MISTŘI
/ BALLET MAESTROS

ČESKÁ REPUBLIKA, NĚMECKO
/ CZECH REPUBLIC, GERMANY

foto Benedikt Renč

Bratři Bubeníčkovi se narodili do české cirkusové rodiny. Cirkusové šapitó však vystřídala Taneční konzervatoř v Praze. Netrvalo dlouho a bratři dostali angažmá v hamburském baletu, kde odstartovali svoji hvězdnou kariéru.

Jiří Bubeníček, který si vydobyl renomé mezinárodní taneční hvězdy, působil od roku 2006 jako sólista baletu Semperovy opery v Drážďanech, kde ztvárnil mnoho významných rolí. Se Semperovou operou (a koncem své aktivní kariéry) se rozloučil koncem roku 2015, po 10 letech svého působení v Drážďanech, fenomenálním předvedením titulní role, rytíře des Grieux v baletu Kennetha Mac Millana *Manon*.

Začátkem jeho působení v SRN bylo jeviště hamburského baletu, kde vystupoval společně se svým bratrem Ottou (od roku 1993 jako sboristě, roku 1995 byli jmenováni sólisty a v roce 1997 získali titul „první sólisté“). Dle kritik spojuje Jiří Bubeníček vrcholné fyzické výkony s formální dokonalostí a charakterizačním mistrovstvím, přičemž rozpětí jeho hereckých a výrazových možností je nebývale široké (od rolí humorných a plných komiky po role lyrické a tragické).

První ocenění získal již během studia na Taneční konzervatoři v Praze, kdy se mu dostalo mezinárodního ocenění (Prix de Lausanne, 1992). V roce 2002 mu byla udělena cena Benois de la danse za roli Armanda Duvala v *Dámě s kaméliemi*. Jiří Bubeníček se věnuje rovněž choreografii, v roce 2002 získal 2. cenu na mezinárodní baletní soutěži ve Varně za choreografii *Made on Earth* na hudbu Ch. Zehndera.

Otto Bubeníček absolvoval Taneční konzervatoř v Praze a ještě za studií získal mezinárodní ocenění (Prix de Lausanne a Cenu televizních diváků, 1992). Do hamburské státní opery nastoupil po studiích na konzervatoři v roce 1993 a již od roku 1997 působil (do července 2015, kdy ukončil svou aktivní kariéru) ve funkci prvního sólisty Hamburg Ballett Johna Neumeiera. Otto Bubeníček na sebe upozorňoval elegancí a formální vybroušeností svého projevu spolu s niterným lyrismem. Otto byl vždy ceněn pro neohraničené žánrové možnosti své osobnosti, pro smysl pro nadsázku a humor, které promítl do svých postav. John Neumeier pro něj vytvořil roli Trigorina v *Rackovi* na hudbu Dmitrije Šostakoviče a svěřil mu role Zlatého otroka a Fauna v představení *Nijinsky*, se kterým hostoval spolu se svým bratrem v Národní pařížské opeře v roce 2003.

Otto Bubeníček rovněž skládá hudbu, věnuje se scénografii a navrhuje kostýmy.

Oba bratry spojuje nejen profesní kariéra, ale i jejich společná vystoupení (*Les Ballets Bubeníček*) a světová proslulost. Svým působením vždy přispívali k propagaci a šíření dobrého jména České republiky v zahraničí.

The Bubeníček brothers were born into a Czech circus family. However, they soon swapped the circus tent for the Dance Conservatory in Prague. Before long, the brothers were signed up by the Hamburg Ballet in a move that saw their stellar career take off.

Jiří Bubeníček – earning a reputation as an international dance star, joined the ballet company at the Semperoper in Dresden as a soloist in 2006 and went on to play many important roles here. His swansong with the Semperoper (marking his retirement from his active career) at the end of 2015, after 10 years of work in Dresden, was his phenomenal starring performance as the knight des Grieux in Kenneth MacMillan's *Manon*.

He took his first steps in Germany on the stage of the Hamburg Ballet, where he performed with his brother Otto (they were members of the corps de ballet from 1993, before becoming soloists in 1995 and then, in 1997, principal dancers). According to the critics, Jiří Bubeníček combines supreme physical performances with formal perfection and masterful characterisation as the sheer breadth of his acting and expressive talent is unparalleled (he is just as at home playing roles full of humour and slapstick as he is lyrical and tragic roles).

He collected his first accolade while still a student at the Dance Conservatory in Prague, winning the international Prix de Lausanne in 1992. In 2002, he was awarded the Prix Benois de la Danse for the role of Armand Duval in *The Lady of the Camellias*. Jiří Bubeníček is also a choreographer. In 2002, he won second prize in the Varna International Ballet Competition in recognition of his *Made on Earth* choreography to the music of Christian Zehnder.

Otto Bubeníček – studied at the Dance Conservatory in Prague, and it was while he was still here that he won international awards (the Prix de Lausanne and the Television Viewers Prize in 1992). He joined the Hamburg State Opera upon graduating from the conservatory in 1993, and from as early as 1997 he was a principal dancer at John Neumeier's Hamburg Ballet (until July 2015, when he finished his active career). Otto Bubeníček's appeal lay in his elegance and formal refinement of expression combined with an inner lyricism. Otto has always been valued for his ability to embrace all genres and his sense of hyperbole and humour, which shines through in his characters. John Neumeier created the role of Trigorin for Otto in *The Seagull*, set to the music of Dmitri Shostakovich, and handed him the role of the Golden Slave and the Faun in *Nijinsky*, a guest performance with his brother at the Paris Opera in 2003.

Otto Bubeníček also composes music, engages in scenography and designs costumes.

The two brothers have shared not only their professional career, but also joint performances (*Les Ballets Bubeníček*) and world fame. In their work they have always helped to promote and spread the reputation of the Czech Republic abroad.

CARLO CAPALBO

VÝKONNÝ ŘEDITEL SPOLEČNOSTI PRAGUE INTERNATIONAL MARATHON A TEMPO TEAM PRAGUE,
PREZIDENT ORGANIZAČNÍHO VÝBORU RUNCZECH BĚŽECKÉ LIGY
/ EXECUTIVE DIRECTOR OF PRAGUE INTERNATIONAL MARATHON AND TEAM TEMPO PRAGUE,
PRESIDENT OF THE ORGANISING COMMITTEE FOR THE RUNCZECH RUNNING LEAGUE

ITÁLIE
/ ITALY

Carlo Capalbo promoval v roce 1980 s vyznamenáním na Právnické fakultě na University of Naples. Později obdržel v Milánu titul MBA, v postgraduálním studiu pokračoval na University of Economics v Turíně, poté ještě úspěšně dokončil studium MBA na University of California, Berkeley.

Začátkem devadesátých let se Carlo Capalbo přestěhoval do střední Evropy. V roce 1994 založil společnost Prague International Marathon, spol. s r.o. (PIM). PIM je organizátorem tří běžeckých akcí v Praze – Maratonu Praha, 1/2Maratonu Praha a Grand Prix Praha.

V roce 1998 byl oceněn čestným titulem Univerzity Karlovy v Praze „honoris causa“ pro přínos v rozvoji sportu v České republice.

Carlo Capalbo se stal konzultantem pro oblast managementu a marketingu pro řadu velkých a významných světových běžeckých akcí. Vydal knihu s názvem *Praga l'altra primavera*, založil magazín *Progetto Repubblica Ceca* a přispíval do několika dalších publikací. Pravidelně také přednáší studentům postgraduálního studia na celé řadě univerzit.

V dubnu 2004 Carlo Capalbo zasedl v Radě Asociace mezinárodních maratonů a distančních závodů, kde byl zodpovědný za celosvětový rozvoj silničních běžeckých závodů a marketing. V roce 2005 obdržel PIM cenu „Sponzor roku“ za přínos sportu České republiky.

V červnu 2010 Carlo Capalbo zorganizoval první závod mimo Prahu, 1/2Maraton Olomouc. Za tuto akci obdržel cenu města Olomouce „Počín roku“. Olomouc následovaly závody v Karlových Varech, Českých Budějovicích a Ústí nad Labem. PIM organizuje i neziskový projekt Juniorský maraton – sérii závodů pro studenty středních škol.

V roce 2014 Carlo Capalbo obdržel cenu Evropské atletické federace „European Athletics Member Federation Award“ za přínos sportu v Evropě. V roce 2015 byl vyznamenán italskou vládou za služby vlasti s názvem „Cavaliere dell'Ordine della Stella d'Italia“, čímž byl pasován mezi rytíře.

Carlo Capalbo byl letos jmenován předsedou komise Road Running Commission v IAAF (Mezinárodní asociace atletických federací), která byla vytvořena, aby pomohla se změnou programu globální atletické administrativy.

Carlo Capalbo vytvořil za více než 20 let existence PIM prvotřídní produkt, mezinárodně uznávanou známku kvality, která profiluje Česko jako zemi dynamickou, inovativní, organizačně schopnou a turisticky atraktivní. Pomáhá propagovat dobré jméno ČR v oblasti sportovní diplomacie a zdravého, moderního životního stylu.

Carlo Capalbo graduated with honours from the Faculty of Law, University of Naples, in 1980. He later received an MBA in Milan, continued his postgraduate studies at the University of Economics, Turin, then successfully completed an MBA programme at the University of California, Berkeley.

In the early 1990s, Carlo Capalbo relocated to Central Europe. In 1994, he founded Prague International Marathon (PIM), the organiser of three running events in Prague – the Prague Marathon, the Prague Half-Marathon and the Prague Grand Prix.

In 1998, he was awarded the honorary title of “*honoris causa*” by Charles University, Prague, for his contribution to the development of sport in the Czech Republic.

Carlo Capalbo has been taken on as a management and marketing consultant for many large and important world running events. He has published a book entitled *Praga l'altra primavera*, founded the magazine *Progetto Repubblica Ceca* and contributed to several other publications. He also regularly lectures to postgraduate students at numerous universities.

In April 2004, Carlo Capalbo joined the Council of the Association of International Marathons and Distance Races, where he was responsible for the worldwide development of road running races and marketing. In 2005, PIM was named “Sponsor of the Year” for its contribution to sport in the Czech Republic.

In June 2010, Carlo Capalbo organised his first race outside Prague, the Olomouc Half-Marathon, for which he was awarded the City of Olomouc prize for “Accomplishment of the Year”. Olomouc was followed by races in Karlovy Vary, České Budějovice and Ústí nad Labem. PIM also runs the non-profit Junior Marathon Project – a series of races for secondary-school students.

In 2014, Carlo Capalbo received the European Athletics Federation award “European Athletics Member Federation Award” for his contribution to sport in Europe. In 2015, he was honoured by the Italian government for services to his country with an order of knighthood, the “Cavaliere della Stella dell'Ordine d'Italia”.

This year, Carlo Capalbo has been appointed as the chairman of the Road Running Commission at the IAAF (International Association of Athletics Federations), created to help with the overhaul of the global athletics administration agenda.

In the more than 20 years since the formation of PIM, Carlo Capalbo has crafted a first-class product, an internationally recognised mark of quality that profiles the Czech Republic as a dynamic, innovative, organisationally capable country that is attractive to tourists. He helps to promote the Czech Republic's reputation in the field of sports diplomacy and a healthy, modern lifestyle.

VĚRA ČÁSLAVSKÁ

LEGENDÁRNÍ GYMNASTKA
/ LEGENDARY GYMNAST

ČESKÁ REPUBLIKA
/ CZECH REPUBLIC

Věra Čáslavská je bývalá československá sportovní gymnastka, trenérka a významná sportovní funkcionářka, sedminásobná olympijská vítězka, čtyřnásobná mistryně světa, jedenáctinásobná mistryně Evropy a čtyřnásobná Sportovkyně roku Československa. Byla vyhlášena nejlepší sportovkyní světa za rok 1968. Návrh na Cenu Gratias agit pro Věru Čáslavskou podalo Velvyslanectví České republiky v Tokiu.

Věra Čáslavská má v Japonsku mimořádné renomé. V roce 1964 zazářila na olympijských hrách v Tokiu, kdy prostřednictvím televizních přenosů představila moderně se rozvíjející Japonsko a v lidech tehdejšího Československa zvýšila pocit blízkosti k této zemi. Věra Čáslavská si tehdy z Japonska přivezla kromě tří zlatých a jedné stříbrné medaile i samurajský meč, za odvahy. Japonsko Věru Čáslavskou, sedminásobnou olympijskou vítězku a čtyřnásobnou mistryni světa, obdivuje dodnes. Japonci si jí váží nejen pro její sportovní výkony, ale i za statečnost, s jakou čelila komunistickému režimu. Po roce 1989 v roli poradce prezidenta Václava Havla pro sociální otázky a pro sport a i jeho asistentky dále vyvíjela iniciativu k prohlubování vzájemných vztahů a stala se i čestnou předsedkyní Česko-japonské společnosti.

Jako projev vysokého ocenění jejího přínosu ke vztahům mezi Japonskem a Českou republikou Věra Čáslavská obdržela dne 7. 12. 2010 od velvyslance Japonska v České republice *Řád vycházejícího slunce, zlaté paprsky s nákrční stuhou*. Japonsko tím odměňuje významné osobnosti za přínos vztahům se světem.

V říjnu 2014 na pozvání Japonského olympijského výboru v souvislosti s oslavami 50. výročí olympijských her v Tokiu navštívila Věta Čáslavská Japonsko již po čtrnácté. I tentokrát se jí dostalo výjimečného přivítání i s možností být i v blízkosti císařské rodiny i ministerského předsedy. Velvyslanectví ČR v Tokiu uspořádalo na její počest společenskou akci, jejíž večerní program byl věnován uvedení japonské premiéry filmu *Věra 68* v kinosálu velvyslanectví. Celovečerní dokument z roku 2012 je životní bilancí Věry Čáslavské, jejíž příběh zachytila dokumentaristka Olga Sommerová. Současně na velvyslanectví proběhla prezentace a autogramiáda knihy *Duše barvy sakur – proč Čáslavská milovala Japonce 50 let* za přítomnosti její autorky – japonské spisovatelky N. Osady. Kniha mapuje životní příběh Věry Čáslavské a její styky s Japonskem v průběhu uplynulých let. O stále popularitě Věry Čáslavské svědčí i to, že o ní bylo vydáno v Japonsku již několik knih a také natočeno několik televizních pořadů.

Jméno Věry Čáslavské se v Japonsku stalo synonymem pro Českou republiku. Neúnavná propagátorka dobrých vztahů s Japonskem si získala srdce Japonců, kteří o ní mluví jako o „Krásné květině Olympiády“.

Věra Čáslavská is a former Czechoslovak gymnast, coach and high-profile sports official, seven-time Olympic champion, four-time world champion, eleven-time European champion and four-time Sportswoman of the Year of Czechoslovakia. She was declared the best sportswoman in the world in 1968. Věra Čáslavská was nominated for the Gratias Agit Award by the Czech Embassy in Tokyo.

Věra Čáslavská enjoys an extraordinary reputation in Japan. In 1964, she starred at the Olympic Games in Tokyo, when, through television broadcasts, she presented the burgeoning Japan and fostered an affinity towards this country among the people of the former Czechoslovakia. Věra Čáslavská brought home from Japan, in addition to three gold medals and one silver, a samurai sword for courage. Japan admires Věra Čáslavská, seven-time Olympic champion and four-time world champion, to this day. The Japanese respect her not only for her sporting prowess, but also for the bravery with which she faced up to the Communist regime. After 1989, as President Václav Havel's social affairs and sports adviser and assistant, she continued to develop her initiative to deepen mutual relations and also became honorary president of the Czech-Japanese Association.

As a token of high appreciation for her contribution to relations between Japan and the Czech Republic, on 7 December 2010 Věra Čáslavská was awarded the Order of the Rising Sun, Gold Rays with Neck Ribbon, by Japan's ambassador to the Czech Republic. This is how Japan rewards prominent figures for their contribution to relations with the world.

In October 2014, at the invitation of the Japanese Olympic Committee in connection with the 50th anniversary of the Olympic Games in Tokyo, Věra Čáslavská visited Japan for the fourteenth time. Once again, she was given an exceptional welcome, including the possibility to be close to the imperial family and the prime minister. In her honour, the Czech Embassy in Tokyo organised a social event, the evening programme of which was devoted to the Japanese première of the film *Věra 68* in the embassy cinema. This feature-length documentary from 2012 takes stock of Věra Čáslavská's life. Her story is charted by the documentarist Olga Sommerová. The embassy also hosted a presentation and book-signing for *Spirit of the Colour of Sakura – Why Čáslavská Loved the Japanese for 50 Years*, attended by the author, the Japanese writer N. Osada. This book follows the life story of Věra Čáslavská and her relationship with Japan over the past years. Věra Čáslavská's continued popularity is evidenced by the fact that several books about her have been published in Japan and she has been the subject of several TV shows.

In Japan, the name of Věra Čáslavská has become synonymous with the Czech Republic. This tireless promoter of good relations with Japan has won the hearts of the Japanese, who refer to her as the "beautiful flower of the Olympics".

A black and white portrait of Anna de Almeida, a woman with short, light-colored hair, looking directly at the camera with a neutral expression. She is wearing a dark top.

ANNA DE ALMEIDOVÁ

BOHEMISTKA, PŘEKLADATELKA, TLUMOČNICE, LEKTORKA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY,
PROPAGÁTORKA ČESKÉ KULTURY, PŘEDSEDKYNĚ KLUBU ČECHŮ A SLOVÁKŮ V PORTUGALSKU
/ BOHEMIST, TRANSLATOR, INTERPRETER, CZECH LANGUAGE AND LITERATURE LECTOR,
PROMOTER OF CZECH CULTURE, CHAIRWOMAN OF THE CLUB OF CZECHS AND SLOVAKS IN PORTUGAL

PORTUGALSKO
/ PORTUGAL

Od začátku svého pobytu v Portugalsku v osmdesátých letech se paní Anna de Almeida, absolventka FF UK Praha, obor česká a španělská filologie, velmi výrazně snažila o propagaci české kultury ve své nové vlasti. Na Filozofické fakultě Lisabonské univerzity se jí podařilo zavést výuku českého jazyka a literatury. Od roku 2011 tam působí jako lektorka. Svou činností však výrazně překračuje pouhou výuku jazyků. Intenzivně se věnuje popularizaci české literatury, přeložila do portugalštiny mimo jiné Vančurovu *Markétu Lazarovou* a *Rozmarné léto* či libreta k Janáčkovým operám *Její Pastorkyňa* a *Z mrtvého domu*. Překládá též titulky k českým filmům pro potřeby lisabonského Filmového archivu a zasazuje se o pravidelné uvádění českých filmových děl v této instituci. Dlouhodobě spolupracuje s českým básníkem žijícím v Lisabonu, Františkem Listopadem, jehož texty rediguje. Také díky její nezištné pomoci bylo možné v České republice vydat mj. souborné české dílo tohoto autora.

Je zakladatelkou a dlouholetou předsedkyní Klubu Čechů a Slováků v Portugalsku, jediné krajanské organizace v Portugalsku. Díky jejímu úsilí vznikla v Lisabonu v roce 2012 také Česká škola bez hranic, která integruje děti krajanů a výrazně přispívá k udržování českého jazyka v povětšinou bilingvním prostředí rodin krajanů. Paní Anna de Almeida je rovněž zakladatelkou a členkou smíšeného pěveckého sboru Slava, který uvádí hudební díla slovanských zemí.

Ever since settling in Portugal in the 1980s, Anna de Almeida, a Czech and Spanish Philology graduate of the Faculty of Arts, Charles University, Prague, has worked hard to promote Czech culture in her new homeland. It was on the back of her efforts that the teaching of Czech language and literature was introduced at the Faculty of Arts, University of Lisbon, where she has been a lector since 2011. Language-teaching, however, is by no means all she does. She has popularised Czech literature in earnest, translating works such as Vančura's *Markéta, the Daughter of Lazar* and *Summer of Caprice*, along with the libretti for Janáček's operas *Jenůfa* and *From the House of the Dead*, into Portuguese. She also translates Czech film subtitles for the Lisbon Film Archive and pushes for regular screenings of Czech works at this institution. She is a long-term collaborator of František Listopad, the Czech poet living in Lisbon, whose texts she edits. Her selfless assistance has made it possible, for example, for a collection of Czech work by this author to be published in the Czech Republic.

She is the founder and long-time chairwoman of the Club of Czechs and Slovaks in Portugal, the only organisation for compatriots in Portugal. She was a leading figure behind the establishment of the Czech School Without Borders in Lisbon in 2012. This school encourages the children of compatriots to integrate and is a major help in keeping the Czech language active in the bilingual environment generally experienced by compatriot families. Anna de Almeida is also the founder and a member of the Slava mixed choir, which presents musical works of Slavic provenance.

AVRAHAM HARSHALOM

PODNIKATEL, AKTIVNÍ KRAJAN
/ BUSINESSMAN, ACTIVE COMPATRIOT

IZRAEL
/ ISRAEL

Narodil se jako Adam Friedberg v rodině židovského vládního úředníka v Pružanech nedaleko Brestu na tehdejší území Polska. Zde chodil na základní školu a navštěvoval Hebrejské gymnázium. V roce 1939 zabrali město Rusové, a když začala v roce 1941 válka se Sovětským svazem, Pružany obsadili Němci, kteří zde zřídili ghetto, kam soustředili všechny židovské občany z okolí. V lednu 1943 byl spolu s ostatními odvezen do koncentračního tábora Osvětim, kde pracoval v různých komandech, v červnu 1944 se neúspěšně pokusil o útěk a byl pak zařazen do trestního bloku. V říjnu 1944, když se blížila fronta, byl zařazen do tábora Buchenwald, kde pracoval ve skupině, která stavěla v horách kanceláře pro nacisty. Fronta se však blížila i z druhé strany, a proto dělníky rozdělili na Židy a Poláky. Ve zmatku se Adamovi povedlo vydávat se za Poláka. Díky tomu se ocitl v nežidovském transportu směřujícím do továrny Richard u Litoměřic.

Když vlak zastavil, Adam Friedberg vystoupil a schoval se ve vedlejším vlaku s uhlím. Ten se po rozjetí zastavil až nad ránem v Praze Holešovicích, kde Adam Friedberg jen v pruhovaném vězeňském obleku zariskoval a požádal kolemjdoucího, chlapce Jindru Sobotku, aby mu donesl šaty. Ten tak učinil a rodina Sobotkova jej pak skrývala až do konce války. Jiřina Sobotková se v této souvislosti stala první Češkou, která z podnětu A. Harshaloma v roce 1963 obdržela ocenění Památníku Yad Vashem „Spravedlivý mezi národy“. Adamu Friedbergovi se jako jedinému z rodiny podařilo přežít.

V květnu 1945 se aktivně zapojil do Pražského povstání a účastnil se bojů na barikádách (v této souvislosti v květnu 2015 obdržel Pamětní odznak Ministerstva obrany k 70. výročí ukončení 2. světové války). Po válce se rozhodl v Československu zůstat, získal státní občanství, naučil se česky a začal studovat na Pražské technické univerzitě elektrotechniku. Když začala v roce 1948 válka o nezávislost v Izraeli, absolvoval letecký výcvik v Olomouci a poté odjel do Izraele jako pilot. Do Československa se kvůli komunistickému převratu již nevrátil. Zůstal v nově založeném státě Izrael, kde si změnil jméno na Avraham Harshalom.

Nejdříve působil dva roky v armádě u letectva a od roku 1951 začal podnikat v elektrotechnice. Založil společnost Ariel, která patří k hlavním dodavatelům elektrotechnických systémů v Izraeli.

Do Československa se Avraham Harshalom vrátil až po roce 1989, a přestože češtinu 40 let nepoužíval, dodnes plynule hovoří a hrdě se hlásí k zemi, kterou si kdysi zvolil za svou novou vlast. Nikdy se nevzdal naší státní příslušnosti a dodnes je českým občanem. V ČR, kam opakovaně jezdí, má řadu přátel. Avraham Harshalom napsal o svém životě knihu *Zrozen z popela*, na jejímž základě byl natočen i stejnojmenný dokumentární film. Byl mj. vyznamenán hodností plukovníka československé armády a pamětní medailí Rudolfa Medka, Karla Kramáře a dalšími. Je čestným občanem města Ramat Gan, kde bydlí, a rovněž čestným členem Sdružení podnikatelů Izraele.

V Izraeli je dlouholetým členem Izraelské společnosti přátel České republiky a od roku 2013 převzal její vedení. Pan Avraham Harshalom patří v Izraeli k našim neaktivnějším krajanům.

He was born Adam Friedberg into the family of a Jewish government official in Pruzhany, near Brest, in the former territory of Poland, and went to the local primary school and Hebrew grammar school. In 1939, the Russians occupied the town. In 1941, on the outbreak of war with the Soviet Union, the Germans took Pruzhany and set up a ghetto here, where they concentrated all Jewish citizens from the surrounding area. In January 1943, he was transported with others to Auschwitz, where he worked in various commandos. In June 1944, he unsuccessfully tried to escape and was then assigned to the penal block. In October 1944, with the front approaching, he was transferred to the Buchenwald camp, where he was placed in a work unit that built offices for the Nazis in the mountains. As the front drew closer from the other side, too, the workers were split into Jews and Poles. In the confusion, Adam managed to pass himself off as a Pole and was assigned to the non-Jewish transport headed for the Richard factory near Litoměřice.

When the train came to a halt, Adam Friedberg clambered out and hid in the adjacent coal train. Once that train set off, it kept going without stopping until it reached the Holešovice district of Prague at dawn. Here, Adam Friedberg, dressed only in his striped prison uniform, took a chance and begged a passer-by, a boy called Jindra Sobotka, to fetch him some clothes. Jindra did so, and the Sobotka family then hid Adam until the end of the war. In 1963, this act resulted in Jiřina Sobotková becoming the first Czech, on the initiative of Avraham Harshalom, to receive the Yad Vashem Medal of the "Righteous among the Nations". Adam Friedberg was the only member of his family to survive.

In May 1945, he actively participated in the Prague uprising and took part in the battles at the barricades (for which, in May 2015, he was awarded the Commemorative Medal of the Ministry of Defence on the 70th anniversary of the end of the Second World War). After the war, he decided to remain in Czechoslovakia, received citizenship, learnt Czech and began studying electrical engineering at the Prague Technical University. When the Israeli War of Independence started in 1948, he took flight training in Olomouc before going to Israel as a pilot. He did not return to Czechoslovakia in the wake of the Communist coup. Instead, he stayed in the newly founded State of Israel, where he changed his name to Avraham Harshalom.

He initially spent two years in the army's air force, and then set up business in electrical engineering in 1951. He founded Ariel, one of the main suppliers of electrical systems in Israel.

Avraham Harshalom did not return to Czechoslovakia until after 1989. Although he had not had the occasion to use Czech for 40 years, he was still fluent and proudly declares his affiliation to the country he once chose as his new homeland. Having never given up Czech nationality, he remains a Czech citizen to this day. In the Czech Republic, which he has repeatedly visited, he has many friends. Avraham Harshalom has written a book about his life, *Alive from the Ashes*, which has formed the basis for a documentary of the same name. He has, among other things, been honoured with the rank of colonel of the Czechoslovak army, received the Rudolf Medek and Karel Kramář commemorative medals, and been recognised in other ways. He is an honorary citizen of the city of Ramat Gan, where he lives, and an honorary member of the Israeli Entrepreneurs' Organisation.

In Israel, he has long been a member of the Israeli Society of Friends of the Czech Republic, taking over its management in 2013. Avraham Harshalom is one of our most active compatriots in Israel.

ANCA IRINA IONESCU

BOHEMISTKA, PŘEKLADATELKA, PROPAGÁTORKA ČESKÉ LITERATURY
/ BOHEMIST, TRANSLATOR AND ADVOCATE OF CZECH LITERATURE

RUMUNSKO
/ ROMANIA

Anca Irina Ionescu vystudovala obor český jazyk a literatura na filologické fakultě Univerzity Bukurešť (1963 – 1968). Od roku 1968 zde působí jako pedagog a vyučuje dějiny české literatury a české reálie. Je autorkou řady vysokoškolských skript věnovaných české literatuře. Je spoluautorkou první rumunské učebnice češtiny pro studenty, autorkou prvního rumunsko-českého slovníku středního rozsahu a prvních rumunských kompletních dějin české literatury. Do rumunštiny přeložila významná díla české literatury: Jan Neruda: *Arabesky*, Martin Vopěnka: *Sestupování*, Jakub Arbes: *Romaneta*, Jaroslav Durych: *Balada z hor*, J. A. Komenský: *Labyrint světa a ráj srdce* a výbor z díla Jana Husa.

V současné době se chystají vydání jejich dalších překladů: *Sedmikostelí* Miloše Urbana, *Jiráskovy Staré pověsti české*, Hrabalovy *Dopisy Dubence* a *Kacířské eseje o filosofii dějin* Jana Patočky. Řadu dalších překladů z české literatury zaštila editorsky. Přispívá do odborných periodik články o české literatuře a účastní se slavistických a bohemistických konferencí.

Na sklonku roku 2015 byl na Podzimním knižním veletrhu Bukurešť slavnostně zveřejněn její překlad *Vesnického románu* Karoliny Světlé.

Prof. Ionescu je ze špičkových rumunských bohemistů bez nadsázky absolutně dlouhodobě nejlepší. Je pedagožkou, překladatelkou a propagátorkou české literatury v Rumunsku. S jejím jménem je v Rumunsku spojena rozsáhlá překladatelská práce řady zde vycházejících českých knih. Díky ní byla v Rumunsku představena díla z různých období české literatury. Zároveň jako pedagožka vychovává další generace odborníků na český jazyk a literaturu a je nepřehlédnutelnou postavou v období 80leté historie výuky českého jazyka na Univerzitě Bukurešť.

Na jaře 2015 se velkou měrou zasloužila o úspěch České republiky na Bukurešťském knižním veletrhu. Stejně tak pomohla jako moderátorka České republice k velikému úspěchu při vzpomínkovém setkání na Velvyslanectví České republiky v Bukurešti v rámci 600. výročí upálení mistra Jana Husa a při 1. výročí Dne českého jazyka, který byl v Rumunsku vyhlášen zákonem a který připadá na den sv. Václava.

Anca Irina Ionescu studied Czech language and literature at the Philological Faculty of the University of Bucharest (1963–1968). Since 1968 she has been a member of staff here. She teaches classes on the history of Czech literature and on Czech life and institutions. She is the author of numerous university textbooks on Czech literature. She co-authored the first Romanian textbook of Czech for students, compiled the first medium-sized Romanian-Czech dictionary, and wrote the first complete history of Czech literature in Romanian. Major works of Czech literature she has translated into Romanian are Jan Neruda's *Arabesques*, Martin Vopěnka's *Descent*, Jakub Arbes's *Romanettes*, Jaroslav Durych's *Ballad from the Mountains*, Comenius's *Labyrinth of the World and Paradise of the Heart* and a selection of the work of Jan Hus.

The publication of further translations is also in the works: Miloš Urban's *The Seven Churches*, Jirásek's *Ancient Bohemian Legends*, Hrabal's *Letters to Dubenka*, and Jan Patočka's *Heretical Essays on the Philosophy of History*. She has edited a number of other translations of Czech literature. She publishes articles on Czech literature in journals and attends Slavonic and Bohemist conferences.

In late 2015, her translation of Karolina Světlá's *A Village Novel* was officially unveiled at the Autumn Book Fair in Bucharest.

Of all the top Romanian Bohemists, it can be said without exaggeration that Professor Ionescu has long been the very best. She is a teacher, translator and promoter of Czech literature in Romania. In Romania, extensive translation work on a whole raft of Czech books published here is linked to her name. Thanks to her, works from different periods of Czech literature have been presented in Romania. Furthermore, as a teacher she is educating future generations of specialists in Czech language and literature and is an outstanding figure in the 80 years' history of Czech language teaching at the University of Bucharest.

In the spring of 2015, she played a significant role in the Czech Republic's success at the Bucharest Book Fair. Likewise, in her role of moderator she helped the Czech Republic to great success at a commemorative hosted by the Czech Embassy in Bucharest to mark the 600th anniversary of the burning of Jan Hus and the first anniversary of the Czech Language Day, promulgated by law in Romania and falling on St Wenceslas's Day.

MILAN KROUPA

PODNIKATEL A AKTIVISTA KRAJANSKÝCH SDRUŽENÍ
/ BUSINESSMAN AND ACTIVIST ENDORSING COMPATRIOT ASSOCIATIONS

KANADA
/ CANADA

Milan Kroupa se narodil v Dřetovicích u Kladna, kde jeho otec vlastnil mlýn. Po zabavení mlýna v roce 1948 byl otec zadržen policií a nakonec byl odsouzen pro velezradu k 25 letům vězení. Propuštění na amnestii se dožil v roce 1960. Uvznění otce poznamenalo nejen dětství Milana Kroupy, ale ovlivnilo i jeho další směřování. V letech 1953–1955 studoval na gymnáziu ve Slaném. Další studium mu z kádrových důvodů nebylo povoleno. Celé dětství hrál aktivně fotbal, po skončení gymnázia o něj projevili zájem fotbalový klub ČKD Slaný, který mu za přestup nabídl možnost vyučít se v oboru soustružník. V průběhu základní vojenské služby byl brankářem fotbalového klubu Dukla Bratislava.

V roce 1968 opustil Milan Kroupa Československo a přes Rakousko se dostal do Kanady. Začal pracovat v úklidové firmě a učít se anglicky. V roce 1977 založil v Torontu vlastní úklidovou firmu United Cleaning Services Limited. Zpočátku firma získala jen několik kontraktů, ale s vizí Milana Kroupy poskytnout vždy nadstandardní servis se postupně rozvíjela a otevřela svoji pobočku v Montrealu. Poté následovaly pobočky v dalších velkých městech Kanady a v současnosti United Cleaning Services poskytuje své služby ve všech kanadských provinciích.

Kromě fotbalu je dalším koníčkem Milana Kroupy létání. V roce 2003 jej přivedlo ke koupi bývalého vojenského letiště Edenvale, které bylo za druhé světové války využíváno k výcviku pilotů. Letiště zrenovoval a v současné době zde funguje škola létání, hotel a restaurace. Letiště Edenvale v Ontariu v Kanadě je jediným kanadským distributorem malých sportovních ultralehkých letadel české firmy Evektor.

Milan Kroupa nezištně podporuje různorodé aktivity krajan-ských sdružení (např. činnost Masarykova ústavu v Torontu, televizní vysílání v češtině, vydávání krajan-ských časopisů). Je jedním z hlavních sponzorů fondu Českých studií. Mezi hlavními cíli fondu je finanční podpora výměnných pobytů studentů Masarykovy univerzity na Torontské univerzitě, podpora cest českých vědců do Kanady a také výuka češtiny a českých/středoevropských reálií. Milan Kroupa ad hoc podporuje i značné množství individuálních aktivit českých krajanů.

V roce 2014 vydal Josef Čermák, nestor českých krajanů žijících v Kanadě, a mj. nositel ceny Gratias agit z roku 2006, životopisnou knihu s titulem *Rozlet*, věnovanou příběhu Milana Kroupy od jeho dětského věku až po emigraci do Kanady. V nenápadné osobnosti Milana Kroupy se ukrývá neobyčejně úspěšný česko-kanadský podnikatel s výraznými charakterovými rysy, jako jsou solidnost a smysl pro dodržování morálních zásad.

Milan Kroupa was born in Dřetovice, a village near Kladno, where his father owned a mill. Following the state's seizure of the mill in 1948, his father was arrested by the police and eventually sentenced to 25 years in prison for treason. He was released as part of an amnesty in 1960. The incarceration of his father not only marred Milan Kroupa's childhood, but also affected the future direction he would take. In the years 1953–1955, he studied at the grammar school in Slaný. For political reasons, he was not allowed to study any further. Throughout his childhood, he was a passionate footballer. On completing grammar school, he attracted the interest of the football club ČKD Slaný, which offered him the chance to train as a lathe operator if he decided to join them. During military service, he played in goal for the football club Dukla Bratislava.

In 1968, Milan Kroupa left Czechoslovakia and made his way, via Austria, to Canada, where he started working for a cleaning company and learning English. In 1977, he founded his own cleaning company, United Cleaning Services Limited, in Toronto. Business was slow at the beginning, but, thanks to Milan Kroupa's vision of providing superior service no matter what, it gradually took off, so he opened a branch in Montreal. This was followed by branches in other major Canadian cities. United Cleaning Services now offers services in all of Canada's provinces.

Besides football, another of Milan Kroupa's hobbies is flying. In 2003, he purchased the former military airport in Edenvale, which had been a pilot training centre in the Second World War. He did the airport up and now it is home to a flying school, hotel and restaurant. Edenvale Airport in Ontario, Canada, is the only Canadian distributor of small sports ultralight aircraft made by the Czech-based Evektor.

Milan Kroupa selflessly supports various activities by compatriot associations (e.g. the Masaryk Institute in Toronto, television broadcasting in Czech, and the publication of compatriot magazines). He is one of the main sponsors of the Czech Studies Fund, which aims in particular to channel financial support into exchanges so that students from Masaryk University in Brno can spend time at the University of Toronto. It also supports Czech scientists' trips to Canada and the teaching of courses on Czech language and Czech/Central European life and institutions. Milan Kroupa also sponsors a large number of individual activities by Czech compatriots on an ad hoc basis.

In 2014, Josef Čermák, the doyen of Czech compatriots living in Canada and, among other things, a 2006 Gratias Agit laureate, published a biography called *Flight*, dedicated to Milan Kroupa's story from his childhood to Canadian emigration. Cloaked behind Milan Kroupa's understated personality is a phenomenally successful Czech-Canadian businessman with bold character traits such as reliability and a sense of adherence to moral principles.

VLADIMÍR MICHAL

ZAKLADATEL SPOLEČNOSTI ARTFORUM
/ FOUNDER OF ARTFORUM

SLOVENSKO
/ SLOVAKIA

Ing. Vladimír Michal je absolventem Elektrotechnické fakulty v Bratislavě, ale nejpodstatnější část života věnoval knihám. Organizaci Artforum založil s přáteli v únoru 1990 – zpočátku se věnovali pořádání koncertů a dovozu především exilové literatury, v té době stále ještě těžko dostupné. Otevřeli knihkupectví v Bratislavě, později jeho pobočky v Košicích, Žilíně, Banské Bystrici a Pezinku, založili nakladatelství, internetový obchod, literární noviny. Co činí tento příběh znalce a milovníka literatury nepřehlédnutelným z českého pohledu, je skutečnost, že Artforum bylo od samého počátku místem, kde byly a jsou vedle sebe přítomné knihy slovenské i české. Vloni oslavilo Artforum 25 let činnosti. Po čtvrt století existence se stalo stálíci na slovenské kulturní scéně, je jednou z nejdůležitějších literárních institucí na Slovensku, vytváří prostor pro nekomerční kulturu a současně neúnavně propaguje českou literární scénu.

Aktivity Artfora byly přitom vždy daleko širší než jen prodeje knih. Během setkání nad knihami a besed se čtenáři se v Artforu v uplynulých letech představily desítky českých spisovatelů, akademiků, umělců. Artforum spolupracuje s českými nakladatelstvími, festivaly, pořadateli literárních akcí. Do soutěže o nejlepší audioknihy zařazuje i tituly v češtině. I když se české knihy dostávají do slovenské knižní distribuce mnoha cestami, postavení Artfora zůstává v mnoha ohledech výjimečné a ukazuje, že pro dobré knihy příbuzných jazyků a společné historie hranice neexistuje.

Artforum dnes přesahuje rozměr knihkupectví a nakladatelství. Je významnou slovenskou kulturní institucí, která česko-slovenskou dvojjazyčnost bere jako samozřejmou a aktivně ji pěstuje. Slovensko je pro českou literaturu jedinou zahraniční zemí, kde je distribuce a čtenost děl ve velké míře možná. A žádoucí. Pro pana Vladimíra Michala a jeho spolupracovníky je šíření kvalitní české literatury na Slovensku přirozenou aktivitou, nikoliv pouze podnikatelským plánem. Přispívají tak k šíření dobrého jména České republiky na Slovensku.

Vladimír Michal may have graduated from the Faculty of Electrical Engineering in Bratislava, but he has spent the majority of his life devoted to books. He established the Artforum organisation with friends in February 1990. Initially, they held concerts and imported mainly exile literature, which at that time was still rather hard to come by. They opened a bookshop in Bratislava, before setting up branches in Košice, Žilina, Banská Bystrica and Pezinok, and then founded a publishing house, an online shop, and a literary newspaper. What makes this story of a connoisseur and lover of literature striking from a Czech point of view is the fact that, from the word go, Artforum was a place where Slovak and Czech books could sit side by side. Artforum last year celebrated 25 years of activity. After a quarter century, it has become a fixture on the Slovak cultural scene, is one of the most important literary institutions in the Slovak Republic, creates a platform for non-commercial culture, and tirelessly promotes the Czech literary scene.

Artforum has always been about much more than selling books. Dozens of Czech writers, academics and artists have given presentations at Artforum meetings over books and discussions with readers over the years. Artforum works with Czech publishers, festivals, and organisers of literary events. Czech titles are also included in its competition for the best audiobooks. Although Czech books find their way into distribution in Slovakia in many ways, Artforum's status remains exceptional in many respects and shows that there are no frontiers for good books in related languages with a common history.

Artforum today operates beyond the bounds of bookshops and publishing. It is an important Slovak cultural institution that takes for granted – and actively cultivates – Czech-Slovak bilingualism. For Czech literature, Slovakia is the only foreign country where distribution and broad readership is possible on a large scale. And desirable. For Vladimír Michal and his colleagues, the dissemination of high-quality Czech literature in Slovakia is a natural activity, not just a business plan. In this regard, they help to spread the Czech Republic's reputation in Slovakia.

A black and white portrait of Jana Rodríguezová, an elderly woman with short, curly hair, wearing a patterned top and a necklace. She is looking directly at the camera with a slight smile.

JANA RODRÍGUEZOVÁ

PROPAGÁTORKA ČESKÉHO JAZYKA, LEKTORKA, TLUMOČNICE, PŘEKLADATELKA
/ PROMOTER OF THE CZECH LANGUAGE, LECTOR, INTERPRETER, TRANSLATOR

KUBA
/ CUBA

Jana Rodríguezová je klíčovou postavou české krajanské komunity v Havaně a zástupkyní Neformálního klubu přátel České republiky. Soustřeďuje kolem sebe okruh aktivních krajanů a kubánských občanů se vztahem k České republice, kteří udržují povědomí o českém jazyce a českých tradicích v zahraničí. Na Kubě není jednoduché založit krajanský spolek. Jana Rodríguezová by však jistě byla jeho předsedkyní, neboť se svou neutuchající energií, zodpovědností, ochotou nezištně pomáhat, organizovat a sdílet informace je již několik desítek let nejaktivnější Češkou na Kubě. Celý pracovní život věnovala a dosud věnuje výuce českého jazyka a překladatelství. Svou houževnatostí a pozitivním přístupem dokázala překonat nepřízeň osudu i místní nelehké životní podmínky. Nikdy nezapomněla na lásku k původní vlasti. I ve svém věku dokáže nadchnout mladé Kubánce k zájmu o Českou republiku a český jazyk.

Jana Rodríguezová ukončila střední obchodní školu v Karlových Varech. V roce 1963 se provdala za kubánského občana. Od příjezdu na Kubu se věnovala výuce jazyků (čeština, španělština, portugalština). Nejprve na večerní jazykové škole Abraham Lincoln v Havaně, dále na přípravné fakultě cizích jazyků, kde připravovala studenty ke studiu na vysokých školách v ČR a kde vypracovala spolu s kolegyní troje skripta studijních programů. Absolvovala studium španělského a portugalského jazyka na Havanské univerzitě.

Později vyučovala na Fakultě cizích jazyků Havanské univerzity, účastnila se různých metodologických kurzů a konferencí, na kterých prezentovala své práce. V roce 1982 obdržela státní uznání za přínos kubánskému školství. Současně pracovala jako překladatelka a tlumočnice při návštěvách různých československých delegací na Kubu.

Jana Rodríguezová vždy udržovala pevné vztahy se svou mateřskou zemí, stmelovala československé občany žijící na Kubě a pomáhala jim s radami při různých příležitostech. Pravidelně a aktivně se účastnila různých akcí organizovaných Domem čs. kultury v Havaně.

V letech 1996 až 2011 byla zaměstnána jako překladatelka na Velvyslanectví ČR v Havaně. Od roku 2007 až dosud je lektorkou českého jazyka v kurzech organizovaných v sídle zastupitelského úřadu a finančně podporovaných MZV ČR. Dvakrát se účastnila metodického kurzu pro lektory v ČR. Pro studenty, mezi nimiž jsou kromě krajanů i bývalí kubánští studenti a pracovníci v Československu, spolupracovníci českých firem a turističtí průvodci, se maximálně angažuje. Nad rámec výuky organizuje aktivity vztahující se k českým tradicím, pomáhá s propagací kulturních akcí zastupitelskému úřadu, tlumočí návštěvám atd. Místní krajanská komunita stárne a členů ubývá, díky Janě Rodríguezové ale čeština na Kubě nevymírá.

Jana Rodriguez is a central figure among the Czech compatriot community in Havana and a representative of the Informal Club of Friends of the Czech Republic, which is centred around a group of active compatriots and Cuban citizens with some connection to the Czech Republic who maintain awareness of the Czech language and Czech traditions abroad. It is by no means easy to set up a formal compatriot association in Cuba. If one did exist, Jana Rodriguez would certainly be its chairwoman because, with her unflagging energy, responsibility, and her selfless willingness to help, organise and share information, she has been the most active Czech woman in Cuba for decades. She has devoted her entire working life to Czech language teaching and translation. Her tenacity and positive outlook have overcome adversity and difficult local living conditions. She has never let slide her love of her homeland. Even at her age, she is able to inspire young Cubans to take an interest in the Czech Republic and the Czech language.

Jana Rodriguez graduated from secondary business school in Karlovy Vary. In 1963, she married a Cuban citizen. Upon arriving in Cuba, she channelled her energy into teaching learning (Czech, Spanish and Portuguese). She started teaching at the Abraham Lincoln Language School in Havana, before moving on to the preparatory faculty of foreign languages, where she prepared students to study at universities in the Czech Republic and where she and her colleague produced three textbooks for study programmes. She graduated in the Spanish and Portuguese languages at the University of Havana.

She later taught at the Faculty of Foreign Languages of the University of Havana and participated in various methodological courses and conferences, where she presented her work. In 1982, she received state recognition for her contribution to Cuban education. At the same time, she worked as a translator and interpreter when various Czechoslovak delegations came to Cuba.

Jana Rodriguez has always maintained a strong relationship with her homeland and brought together Czechoslovak citizens living in Cuba, helping them with her advice on numerous occasions. She has regularly and actively taken part in various events organised by the House of Czechoslovakia in Havana.

From 1996 to 2011, she worked as a translator at the Czech Embassy in Havana. Since 2007, she has been a Czech lector on courses organised at the diplomatic mission and financially supported by the Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic. She has twice participated in methodological courses for lectors in the Czech Republic. She has done her utmost to act on behalf of her students, numbering compatriots, former Cuban students and workers in Czechoslovakia, associates of Czech companies, and tour guides. Besides teaching, she organises activities related to Czech traditions, helps the embassy to promote cultural events, interprets for visitors, etc. The local compatriot community is growing older and shrinking, but thanks to Jana Rodriguez Czech language is not dying out in Cuba.

PETR ŘEHOŘ

AKADEMICKÝ MALÍŘ, KURÁTOR A VÝTVARNÝ KRITIK
/ PAINTER, CURATOR AND ART CRITIC

FINSKO
/ FINLAND

Petr Řehoř se narodil ve Varnsdorfu. Po studiu na střední umělecko-průmyslové škole absolvoval v roce 1975 pražskou Akademii výtvarných umění s titulem akademického malíře. Uzavřel sňatek s finskou architektkou Siljou Ahola, s níž odjel do Finska, kde se stal uznávaným výtvarným umělcem, kurátorem a výtvarným kritikem. Desítky samostatných výstav jeho obrazů byly uspořádány jak ve Finsku, tak později v České republice, zúčastnil se také mnoha skupinových výstav (Dům umění v Helsinkách, Muzeum výtvarných umění Aarhus, Dánsko, Muzeum výtvarných umění Linköping, Švédsko, Galerie Mánes v Praze, aj.). Jeho díla jsou zastoupena ve stálých sbírkách jako např. v Muzeu výtvarných umění v Oulu, v Muzeu Amose Andersona v Helsinkách, v Západočeské galerii výtvarných umění v Plzni. Podílel se na výzdobě mnoha moderních finských staveb (plavecký bazén v Joensuu, nástěnná malba, Městská knihovna v Ilomantsi, podlažní mozaiky, Obecní dům v Kesälahti, vitráže a nástrovní reliéf, Ortopedická nemocnice v Tampere, malba Synergia). Kromě vlastní umělecké činnosti spolupracuje s muzei a galeriemi jako kurátor. Kritickými statěmi přispívá do kulturního časopisu Taide. Je aktivním členem českého krajského spolku Bohemia, kde v roce 2004 a 2005 zastával funkci šéfredaktora stejnojmenného časopisu.

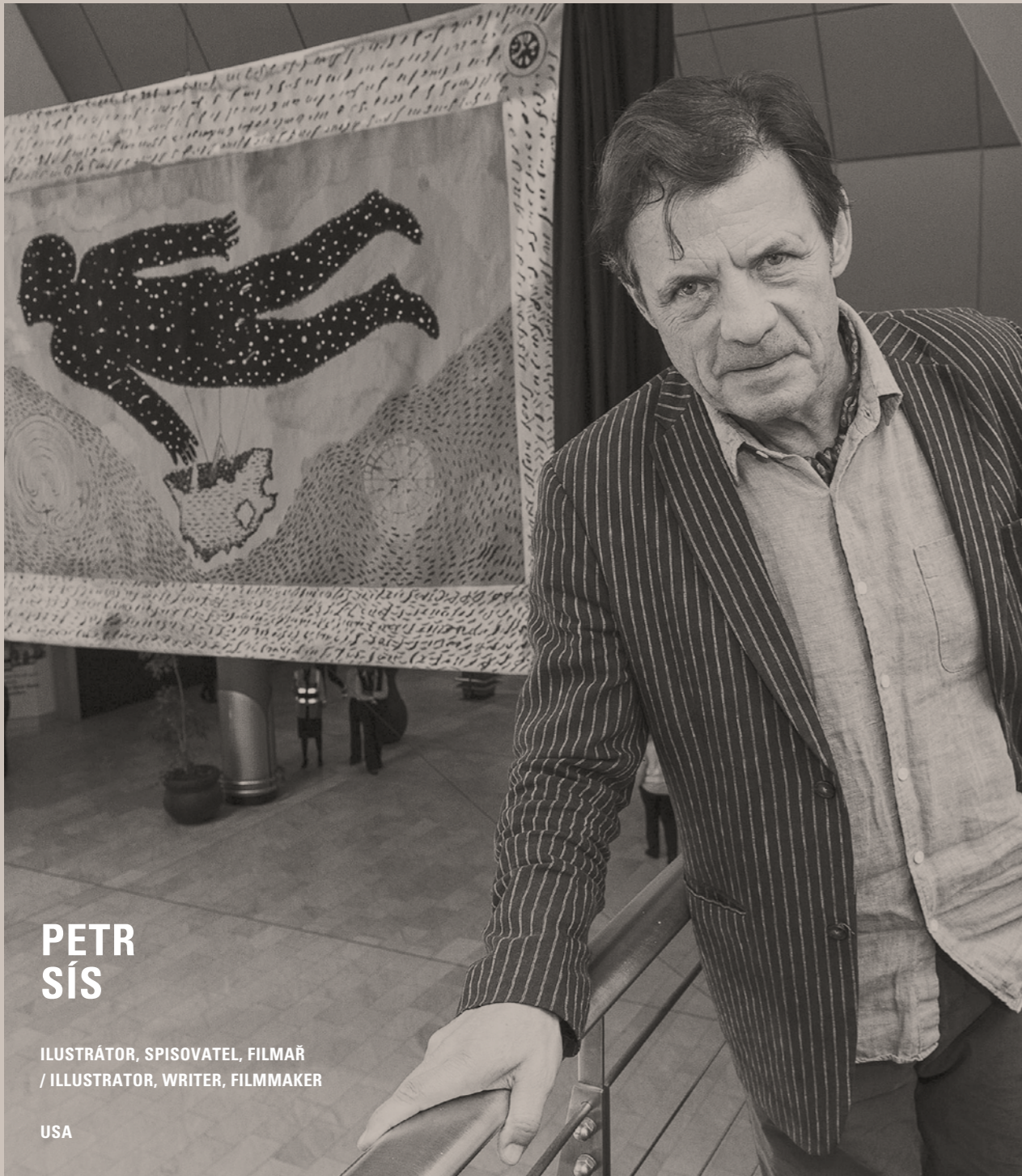
Petr Řehoř se ve svém novém domově vypracoval mezi renomované umělce a teoretiky umění. Nezapomněl však na svou původní vlast, Českou republiku, a aktivně se podílel na spolkové činnosti českých krajanů ve Finsku a na propagaci české kultury. Již na konci 80. let se zúčastnil natáčení dokumentárního filmu pro finskou televizi TV1 o českém výtvarném umění a o tehdejší situaci českých výtvarných umělců. Dokument se setkal se zájmem finské veřejnosti o české moderní umění a celý projekt nakonec v roce 1990 vyústil v uspořádání první „porevoluční“ výstavy českého umění ve Finsku (Městské muzeum v Helsinkách, Väinö Aaltonen museum v Tampere, Muzeum umění v Joensuu). V prezentaci českého umění pokračoval i v letech následujících. Podílel se na organizaci výstavy s názvem *Po Sametové revoluci*, která s úspěchem putovala Finskem v letech 1995–1996 (Oulu, Joensuu, Helsinky), výstavy díla Jiřího a Běly Kolářových a výstavy *Český kubismus* v Muzeu Amos Anderson v Helsinkách. Připravil a kurátoroval také výstavu Františka Kupky a Otty Gutfreunda ze sbírek Medy Mládkové v Městském muzeu v Porí. V roce 2015 v Městském muzeu v Porí organizoval a kurátoroval ve spolupráci s galerií Sklenář výstavu *Karel Malich & Federico Diaz*. V České republice byl kurátorem výstavy současného finského umění *Ozvěny severu* v Českém muzeu výtvarných umění v Praze, která byla představena také v Plzni a Ostravě. Od února 2012 do února 2014 byl kurátorem výstav projektu *Embassy Gallery* na Velvyslanectví ČR v Helsinkách. Dlouhodobě také zajišťuje vzájemnou spolupráci Akademií výtvarného umění v Helsinkách a v Praze. Pro obě hlavní města uspořádal v roce 2012 společnou výstavu českých a finských studentů *Synergia I*. V roce 2013 ČT2 pro pořad Babylon natočila dokument *Český malíř v Helsinkách*. Na rok 2017 připravuje a spolukurátoruje výstavu finského malíře Matti Kujasalo v muzeu GASK v Kutné Hoře.

Bohatý tvůrčí život pana Petra Řehoře je úzce spjatý s propagováním dobrého jména České republiky ve Finsku, neúnavně se angažuje v prohlubování kontaktů mezi Českou republikou a Finskem.

Petr Řehoř was born in Varnsdorf. After studying at the Secondary School of Applied Arts, in 1975 he graduated from the Academy of Fine Arts with the title of “academy painter”. He married the Finnish architect Silja Ahola, with whom he left for Finland, where he became a respected visual artist, curator and art critic. Dozens of solo shows of his paintings have been arranged both in Finland and, later, the Czech Republic. He has also participated in numerous group exhibitions (the House of Art in Helsinki, the Aarhus Art Museum, Denmark, the Museum of Fine Arts in Linköping, Sweden, Mánes Gallery in Prague, and others). His works are represented in the permanent collections of institutions such as the Oulu Museum of Art, the Amos Anderson Art Museum in Helsinki, and the West Bohemian Gallery of Fine Arts in Plzeň. He has participated in the decoration of many modern Finnish buildings (the swimming pool in Joensuu – a mural, the City Library in Ilomantsi – floor mosaics, the Municipal House in Kesälahti – stained glass windows and a ceiling relief, and the Orthopaedic Hospital in Tampere – his Synergia painting). Besides his artwork, he collaborates with museums and galleries as a curator. He contributes critical papers to the cultural magazine Taide. He is an active member of the Czech compatriot association Bohemia. In 2004 and 2005, he served as editor of the same-named magazine.

Petr Řehoř has worked his way among his new home’s renowned artists and art theorists. However, he has not forgotten his homeland, the Czech Republic, and is actively involved in the club activities of his Czech compatriots in Finland and in the promotion of Czech culture. As far back as the late 1980s, he took part in the filming of a documentary for Finnish TV1 on Czech art and the then situation faced by Czech artists. The documentary kindled the Finnish public’s interest in modern Czech art, and the project ultimately resulted, in 1990, in the organisation of the first post-revolutionary exhibition of Czech art in Finland (Helsinki City Museum, the Väinö Aaltonen Museum in Tampere, and Joensuu Art Museum). He continued to present Czech art in subsequent years. He participated in the organisation of an exhibition entitled *After the Velvet Revolution*, which successfully toured Finland in 1995–1996 (Oulu, Joensuu, Helsinki), an exhibition of the work of Jiří and Běla Kolář, and an exhibition of Czech Cubism at the Amos Anderson Art Museum in Helsinki. He also prepared and curated an exhibition of the work of František Kupka and Otto Gutfreund from the collections of Meda Mládková at the Municipal Museum in Porí. In 2015, he organised and curated the exhibition *Karel Malich & Federico Diaz* at the Municipal Museum in Porí in collaboration with the Sklenář Gallery. In the Czech Republic, he has been the curator of an exhibition of contemporary Finnish art, *Echoes of the North*, at the Czech Museum of Fine Arts in Prague, which also made its way to Plzeň and Ostrava. From February 2012 to February 2014, he curated exhibitions as part of the *Embassy Gallery* project at the Czech Embassy in Helsinki. He has also long overseen mutual cooperation between the Academies of Fine Arts in Helsinki and Prague. In 2012, he orchestrated *Synergia I*, a joint show featuring Czech and Finnish students, for the two capital cities. In 2013, Czech Television’s ČT2 filmed the documentary *A Czech Painter in Helsinki* for its Babylon programme. He is preparing and co-curating an exhibition of the Finnish artist Matti Kujasalo at the GASK museum in Kutná Hora for 2017.

Petr Řehoř’s rich creative life is closely bound up with the promotion of the Czech Republic’s good name in Finland. He is tirelessly committed to improving contact between the Czech Republic and Finland.

PETR SÍS

ILUSTRÁTOR, SPISOVATEL, FILMAŘ
/ ILLUSTRATOR, WRITER, FILMMAKER

USA

foto Art for Amnesty

Petr Sís je mezinárodně uznávaný autor knih pro děti, ilustrátor, grafik a tvůrce animovaných filmů. Narodil se v Brně, vyrostl v Praze. Studoval na The Royal College of Art v Londýně a na pražské Vysoké škole uměleckoprůmyslové v roce 1974 absolvoval animovaným videoklipem k písni kapely Blue Effect nazvaným *Mimikry*. Jako hudební publicista pořídil v 60. a 70. letech řadu rozhovorů s hvězdami tehdejší angloamerické hudební scény, v roce 1969 mimo jiné uváděl pražský a bratislavský koncert skupiny Beach Boys. Vedle toho svými ilustracemi pravidelně přispíval do tuzemských časopisů, maloval obaly na hudební desky a filmové plakáty.

V roce 1982 odešel do USA, kde začal přispívat ilustracemi do periodik (např. The New York Times) a brzy také začal vydávat knihy. Za svou tvorbu získal mnoho ocenění po celém světě – od Zlatého medvěda na Filmovém festivalu v Berlíně (1980 za krátký film *Hlavy*) přes několik ocenění Americké knihovnické asociace až po Ragazzi Award na Mezinárodním veletrhu dětské knihy v Boloni (2004 za *Strom života* a 2008 za *Zed*). V roce 2003 obdržel prestižní MacArthurovo stipendium a v roce 2012 mu byla za celoživotní tvorbu udělena Cena Hanse Christiana Andersena. Se svou rodinou žije v New Yorku.

Je autorem pětadvaceti knih pro děti a mládež, dále ilustroval téměř šedesát knih, natočil 26 animovaných filmů, věnuje se plakátu, výtvarným objektům, nástěnným malbám a realizacím ve veřejném prostoru. K těm nejznámějším patří mozaika pro newyorské metro. Ve spolupráci s organizací Amnesty for Art (Amnesty International) navrhl obří tapiserie pro letiště v Praze, Dublinu a v Kapském Městě.

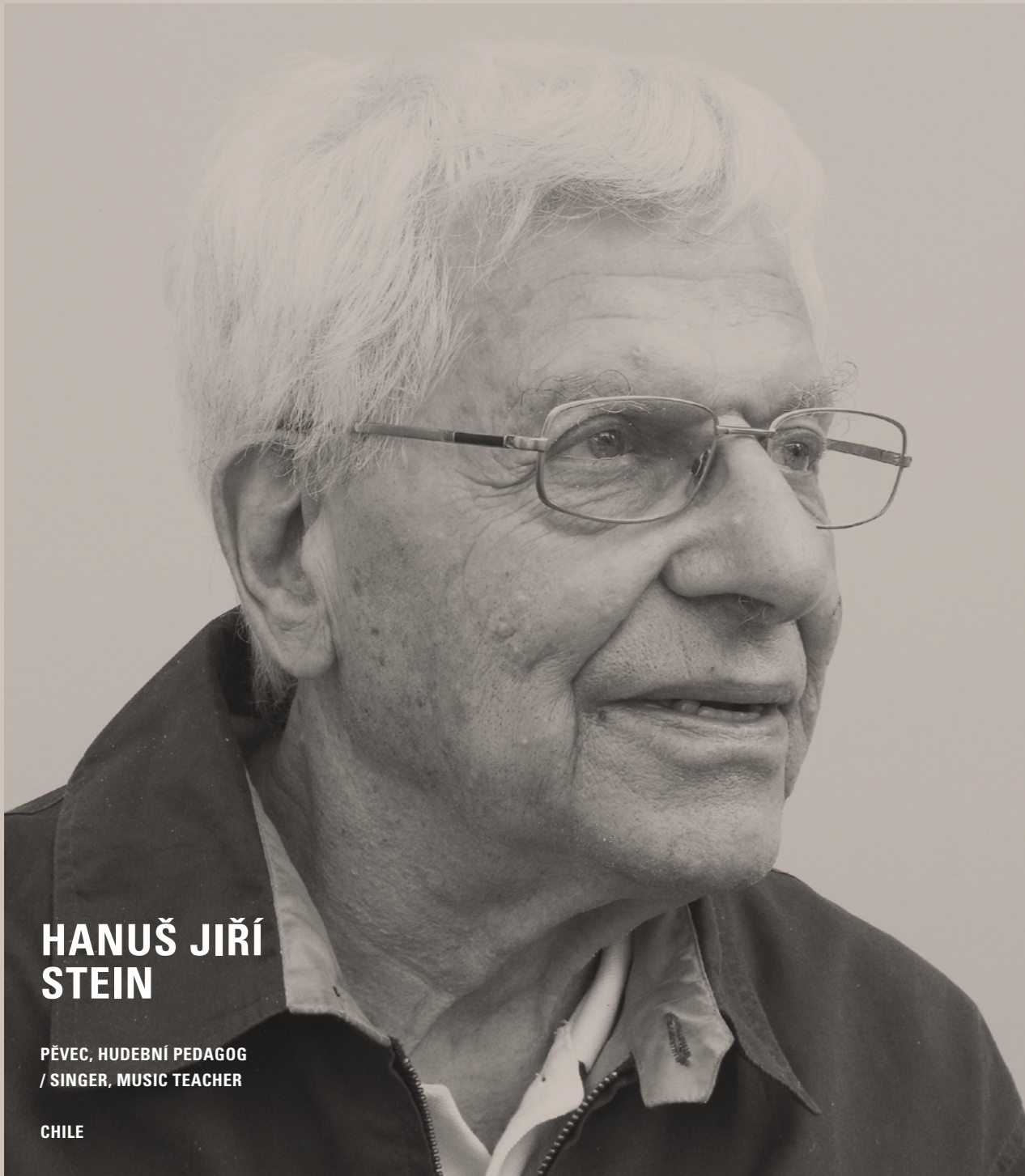
Není pochyb, že Petr Sís je jedním z těch, kteří se mimořádně zasloužili o šíření dobrého jména České republiky v zahraničí.

Petr Sís is an internationally acclaimed author of children's books, illustrator, graphic designer and producer of animated films. He was born in Brno and raised in Prague. He studied at the Royal College of Art in London and, in 1974, he graduated from the Prague Academy of Arts with an animated video called *Mimicry* for a song by the band Blue Effect. As a music journalist, in the 1960s and 1970s he interviewed many of the stars on the then Anglo-American music scene. In 1969, he introduced the Prague and Bratislava concerts by the Beach Boys. Besides this, he regularly contributed his illustrations to domestic magazines, painted covers for LPs and produced film posters.

In 1982, he left for the US, where he began contributing illustrations to periodicals (such as the New York Times). He soon began to publish books, too. His work has earned him many accolades around the world, including the Golden Bear at the Berlin Film Festival (1980 for the short film *Heads*), several American Library Association awards, and the Ragazzi Award at the International Children's Book Fair in Bologna (for *The Tree of Life* in 2004 and *The Wall* in 2008). In 2003, he was made a prestigious MacArthur Fellow, and in 2012 he was awarded the Hans Christian Andersen Award for his life's work. He lives with his family in New York.

He has written 25 books for children and teenagers, illustrated nearly 60 books, and shot 26 animated films; he devotes his time to posters, works of art, murals and public installations, with his mosaic for the New York subway perhaps one of the best known. He has worked with Amnesty for Art (Amnesty International) to design giant tapestries for the airports in Prague, Dublin and Cape Town.

Beyond a shadow of a doubt, Petr Sís has made an extraordinary contribution to the spread of the Czech Republic's reputation abroad.

HANUŠ JIŘÍ STEIN

PĚVEC, HUDEBNÍ PEDAGOG
/ SINGER, MUSIC TEACHER

CHILE

Profesor Hanuš Jiří Stein, pěvec a hudební pedagog, pochází z jižních Čech. Na jaře roku 1939 po německé okupaci odešel s rodiči z Čech; rodina se usadila v Chile. Celý svůj život zasvětil propagaci české hudby, ať už jako pěvec či později jako hudební pedagog. I ve svých téměř 90 letech je stále profesionálně aktivní.

Studoval operní zpěv v *Conservatorio Nacional* v *Santiago*. V letech 1966 – 1968 pokračoval ve studiu na *Pražské konzervatoři*. Studoval dále zpěv bachovské hudby v Lipsku a alžbětinské hudby v Londýně.

Své první pěvecké vystoupení na veřejnosti absolvoval dne 28. října 1944 na oslavě státního svátku pořádané Československým národním sdružením v *Santiago*. V 50. letech začal profesionálně zpívat na recitálech v sálech, divadlech a školách v celém Chile. Byl spoluzakladatelem a sólistou chilské Národní opery a sólistou nejvýznamnějších chilských orchestrů. Do svých recitálů vždy zahrnoval českou hudbu i české lidové písně. V roce 1966, před odjezdem na studijní pobyt do Prahy, uskutečnil v Chile velké koncertní turné, na němž zpíval pouze repertoár od českých skladatelů 18.–20. století.

Po vojenském převratu v roce 1973 odešel do exilu do NDR, kde působil 7 let na *Hochschule für Musik Hanns Eisler*. Během tohoto období zpíval na asi 500 koncertech v Československu, obou německých státech, Maďarsku, Rakousku, Nizozemí, Španělsku a v USA; na jejich programu byla zpravidla díla jako *Biblické písně* (Dvořák), *Večerní písně* (Smetana) či *Nový špalíček* (Martinů). V této době vystupoval také společně s loutnistou Jiřím Tichotou (známým ze skupiny Spirituál kvintet).

Počátkem 80. let se vrátil do Chile, kde navázal na svou dřívější pedagogickou činnost na *Universidad de Chile*. Několikrát nastudoval a dirigoval kantátu *Otvírání studánek* B. Martinů a výběr z árií a písní z *Prodané nevěsty* B. Smetany. Spolu s manželkou přeložil do španělštiny a připravil pro jevištní provedení dětskou operu Hanse Krásky *Brundibár* a hudbu skladatelů – terezínských vězňů. V roce 1996 během návštěvy prezidenta Václava Havla v Chile nastudoval se svými žáky pro koncert na českém velvyslanectví Dvořákovy *Moravské dvojzpěvy*.

Profesor Hanuš Jiří Stein je nejvýraznější a nejvýznamnější osobností představující českou hudbu v Chile. Neúnavně propaguje českou hudbu nejen v zemi, kde jeho rodina našla druhý domov, ale i v Evropě a Severní Americe. Interpretaci a propagaci české hudby se prof. Stein s nesmírným nadšením věnuje již přes 70 let a i ve svých téměř 90 letech zůstává mimořádně aktivním a vyhledávaným pedagogem největší chilské univerzity.

Professor Hanuš Jiří Stein, the singer and music teacher, hails from southern Bohemia. He left Bohemia with his parents in the spring of 1939, following the German occupation. The family settled in Chile. He has spent his entire life dedicated to the promotion of Czech music, both as a singer and, later, as a music teacher. Even as he approaches 90, he remains professionally active.

He studied opera singing at the Conservatorio Nacional in Santiago. In 1966–1968, he continued his studies at the Prague Conservatory. He also studied singing to Bach's music in Leipzig and Elizabethan music in London.

His first public singing performance was on 28 October 1944 in celebration of the National Day, at an event organised by the Czechoslovak National Association of Santiago. In the 1950s, he began singing professionally at recitals in halls, theatres and schools throughout Chile. He was a co-founder and soloist of the Chilean National Opera and a soloist at the most important Chilean orchestras. His recitals always included Czech music and Czech folk songs. In 1966, before leaving to study in Prague, he held a grand concert tour in Chile, where his repertoire was filled purely with songs by Czech composers of the 18th to 20th centuries.

After the military coup in 1973, he went into exile in East Germany, where he worked for seven years at the Hochschule für Musik Hanns Eisler. During this period, he sang at some 500 concerts in Czechoslovakia, both German states, Hungary, Austria, the Netherlands, Spain and the US; the programme would typically include works as *Biblical Songs* (Dvořák), *Evening Songs* (Smetana) and *New Miniatures* (Martinů). At this time, he performed together with the lutenist Jiří Tichota (known from the group Spirituál Quintet).

In the early 1980s, he returned to Chile, where he picked up his teaching again at the University of Chile. He studied and conducted the cantata *The Opening of the Wells* by Bohuslav Martinů and a selection of arias and songs from Bedřich Smetana's *The Bartered Bride* on several occasions. Along with his wife, he translated into Spanish and prepared for the stage Hans Krása's children's opera *Brundibár*, as well as the music of composers incarcerated in Theresienstadt. In 1996, during President Václav Havel's visit to Chile, he and his students prepared Dvořák's *Moravian Duets* for a concert at the Czech embassy.

Professor Hanuš Jiří Stein is the most striking and most significant figure representing Czech music in Chile. He tirelessly promotes Czech music not only in the country where his family found a second home, but also in Europe and North America. Professor Stein has been interpreting and promoting Czech music with great enthusiasm for over 70 years, and even at the age of nearly 90 he remains an extremely active and popular teacher at Chile's largest university.

SUREN TSATSRAL A PUREVJAV TSENGUUN

MANŽELSKÝ PÁR PODNIKATELŮ A MECENÁŠŮ KULTURY A VZDĚLÁNÍ
/ HUSBAND-AND-WIFE ENTREPRENEURS AND PHILANTHROPISTS IN THE ARTS AND EDUCATION

MONGOLSKO
/ MONGOLIA

Oba studovali v Praze, paní Tsatsral práva a pan Tsenguun inženýrství. Dodnes oba hovoří skvělou češtinou. Tsenguun byl v době demokratických změn roku 1989 jedním z hlavních propagátorů českého inspirativního vzoru mezi mongolským demokratickým hnutím (a to pak dne 10. prosince 1989, v Den lidských práv, skutečně zahájilo mongolské změny prvními demonstracemi). Má tak dílčí, leč nezanedbatelnou zásluhu na pokojném charakteru revoluce a nekrvavém zavedení pluralitního systému v zemi. Dodnes je zejména Tsenguun hlasatelem demokratických principů ve společnosti, vystupuje proti korupci i oligarchickým zásahům politiků do svobody podnikání či médií – a v tomto směru se nebojí kriticky oponovat ani mnohým nešvarům v aktuálně vládoucí demokratické straně, kterou, ač nestraník, po celý její vývoj od revolučních změn v r. 1989 podporoval a se kterou z principu sympatizuje.

Po návratu z České republiky se oba manželé ve vlasti dlouhodobě věnují podnikatelské činnosti, při které od začátku spolupracovali a spolupracují s českými experty a firmami. Např. jejich mlýny Altan Taria (česky *Zlatý klas*) pomohli zprovoznit čeští mlynáři a pekárny začnou brzy produkovat „Český chléb“ a další české pečivo. Rezidenční komplex *Star Apartments*, dodnes obývaný většinou západních velvyslanců, dali manželé vystavět českou firmou, je z velké části zařízen českým sanitárním, elektrickým i kuchyňským zařízením, dveřmi, sklem i nátěrovými barvami a dodnes patří k jedinečnému příkladu evropského standardu v obytných kapacitách Ulánbátaru. Rovněž jimi budovaný hotel mezinárodního řetězce *Hilton* navrhovala známá česká architektka a realizaci stavby supervizují čeští experti. Firma dováží také některé jednotlivé české potravinářské a hospodářské výrobky. V experimentálním zavádění nových odrůd krmiv používá mj. setbu české vojtěšky a spolupracuje s našimi veterinárními a gastronomickými odborníky. V mnohých směrech jsou v mongolském prostředí manželé Tsatsral a Tsenguun inovátoři, vynikají snahou o uplatňování vysokých evropských kvalitativních standardů.

Kromě výrazné korporátní odpovědnosti, která se – v místních podmínkách dosud značně neobvykle – projevuje skvěle čistým a zeleným pracovním prostředím či péčí o rekreaci zaměstnanců, je významnou součástí jejich aktivit také společenská odpovědnost a mecenášství. Sem patří podpora vzdělávacích institucí, sponzorování kulturních akcí, ale také sponzorství dětského útulku. I tím jsou v Mongolsku zatím stále poměrně výjimeční a vysoce vážení. Nesou tak hrdě jméno České republiky – země, ze které si vedle odborného vzdělání přivezli i takovou výchovu a pojetí podnikatelských norem.

They both studied in Prague, Mrs Tsatsral law and Mr Tsenguun engineering. To this day, they both speak very good Czech. At the time of the democratic changes in 1989, Tsenguun was one of the chief promoters of the Czech inspirational model within the Mongolian democratic movement (which, on 10 December 1989, Human Rights Day, initiated Mongolian changes with the first rallies). This means that he played a part role, of considerable merit, in the peaceful nature of the revolution and the bloodless introduction of a multiparty system in the country. Tsenguun remains a vocal advocate of democratic principles in society and opposes corruption and oligarchic interference by politicians in the freedom of establishment or the media. In this regard, he is not afraid to criticise the many abuses of the current ruling Democratic Party, which, though not a member, he has supported throughout its evolution since the revolutionary changes in 1989 and with whose principles he sympathises.

Since returning from the Czech Republic, the couple have long done business in their homeland. From the outset, they have worked with Czech experts and firms. For example, their Altan Taria (“Golden Ear”) mills were put into operation with the help of Czech millers, and the bakeries will soon produce “Czech bread” and other Czech pastries. The couple commissioned a Czech company to build the Star Apartments residential complex, still mostly inhabited by Western ambassadors. It is largely furnished with Czech sanitary, electrical and kitchen facilities, as well as Czech doors, glass and paint, and is still a unique example of European standards among the housing stock of Ulaanbaatar. The hotel they are building, part of the Hilton international chain, has also been designed by a well-known Czech architect and construction is being supervised by Czech experts. Their company also imports certain Czech food and farming products. In the experimental introduction of new varieties of feed, they use, among other things, Czech alfalfa and are working with our veterinary and culinary experts. In many ways, Tsatsral and Tsenguun are innovators in Mongolia, excelling in their efforts to apply high European quality standards.

In addition to their distinctive corporate responsibility, reflected in a (in local conditions still fairly unusual) perfectly clean and green working environment and their care for the recreation of their staff, another important part of their activities is social responsibility and patronage. This includes support for educational institutions, the sponsorship of cultural events, and aid for a children’s shelter. This is one of the reasons why they are still relatively exceptional and highly respected in Mongolia. They proudly bear the name of the Czech Republic – the country from which they imported not only their vocational education, but also training and a concept of business standards.

